

Illustrations de Gustave Doré (1832-1883)
Afbeeldingen van Gustave Doré (1832-1883)
dans / in **De schoone historie van Genoveva van Brabant**
de / van Lode OPDEBEEK (1869-1930),
écrivain / **schrijver** (sous le pseudonyme de / **onder schuilnaam van**
Jan Verriest) et éditeur / **en uitgever** :
(par Bernard GOORDEN)

L'éditeur Lode OPDEBEEK a utilisé des illustrations de Gustave Doré de / De uitgever Lode OPDEBEEK heeft afbeeldingen van Gustave Doré uit ***Histoire des croisades*** d'abord pour / voor Lode OPDEBEEK écrivain / schrijver eerst in ***Godfried van Bouillon en de kruistochten*** (1902) et ensuite 15 à nouveau / en daarna 15 opnieuw in ***De schoone historie van Genoveva van Brabant***.

Découvrez lesquelles ci-dessous / Ontdek welke hier beneden.

© 2018, Bernard GOORDEN

PIERRE L'ERMITE PRÉCHANT LA CROISADE.

Pieter de Eremijt, predikt den kruisocht.

De ouderling liet het kind weenen.
Hij zelf moest de hand aan zijn oogen
brengen en toen hij ze terugtrok was ze nat.
— Kom, Alfred, zei hij, kom kind.
Doch Alfred roerde niet.
Het kind bleef in onuitsprekelijk lijden

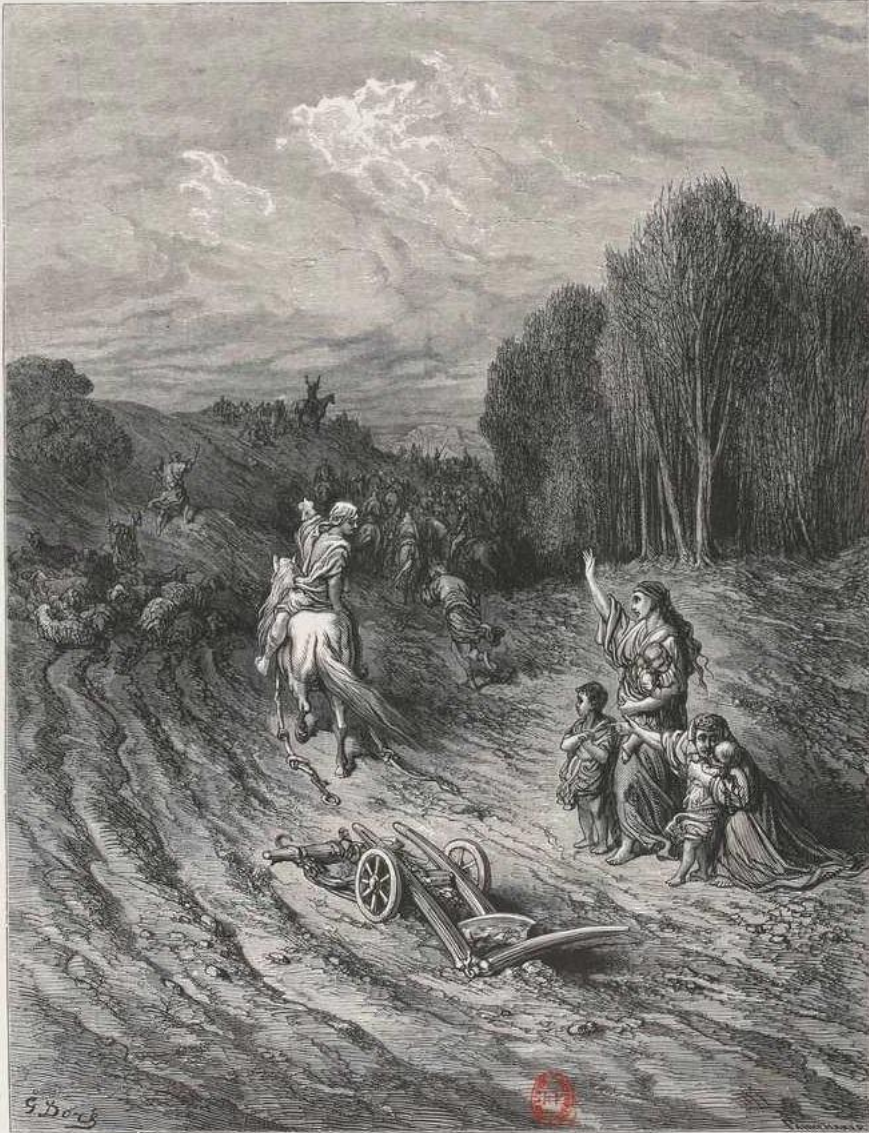
met zijn betraarde oogjes op de vernielende
vlammen staren; het was of in die vlammen
oging alles wat hem tot heden toe lief was
gewoest.

— Moederke! moederke! kermde het.

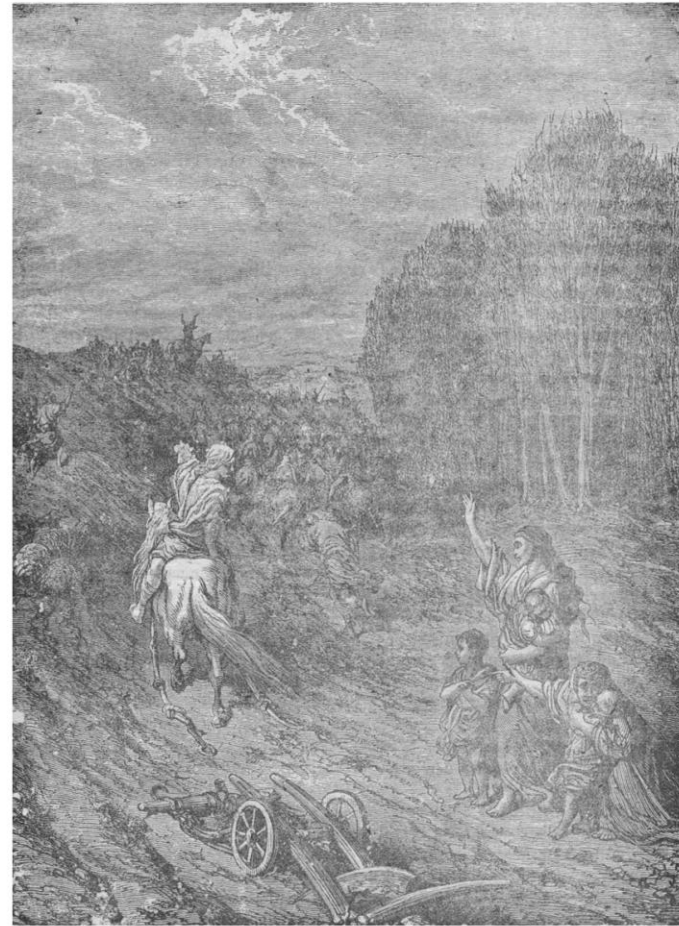
— Kom, kind, herhaalde de ouderling, we

Nr 6

GENOVEVA VAN BRABANT.

UN SECL' CRI RETENTISSANT : DIEU LE VEUT!

Het Vertrek der Kruisvaarders

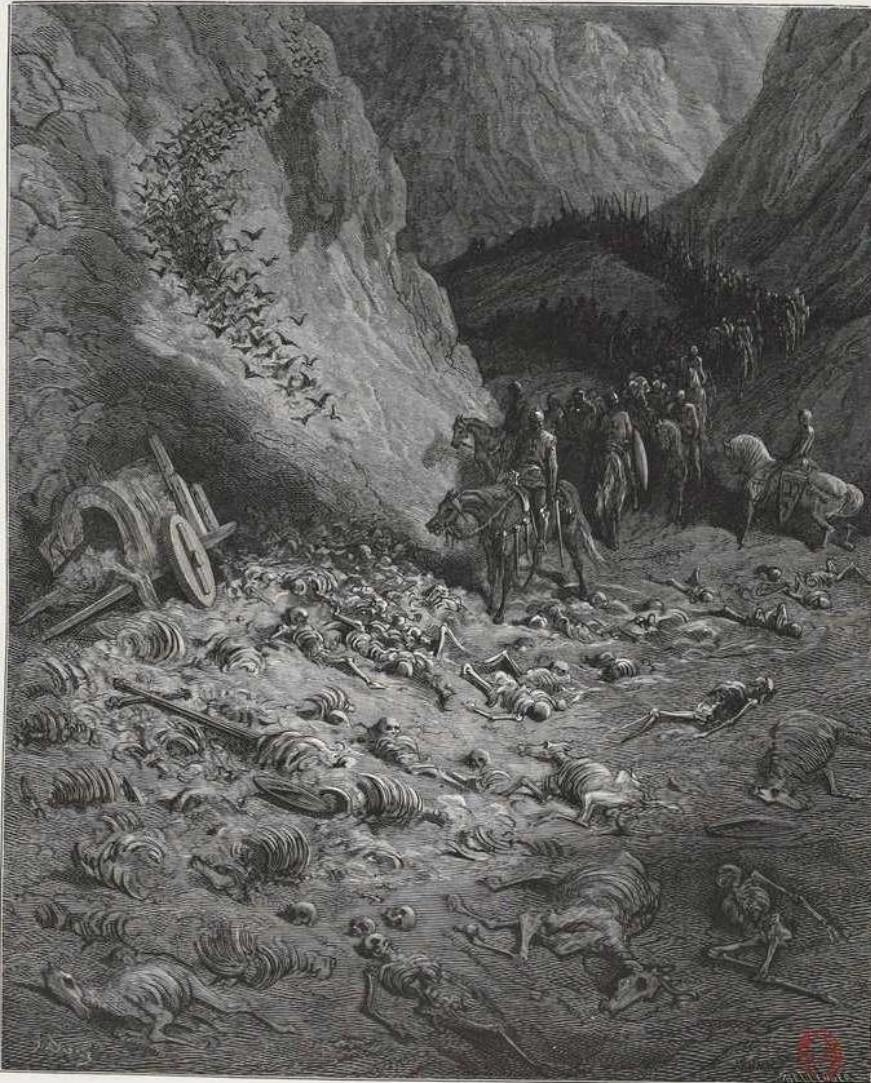
— Zoo komt die kwade drift toch weer boven, niet waar? Lief zijn wanneer ge mij noodig hebt, dreigen als gij het kwade vreest. Altijd dezelfde ikzuchtige kerel! Poei!

— Spreek, hebt gij de heks iets toevertrouwd?

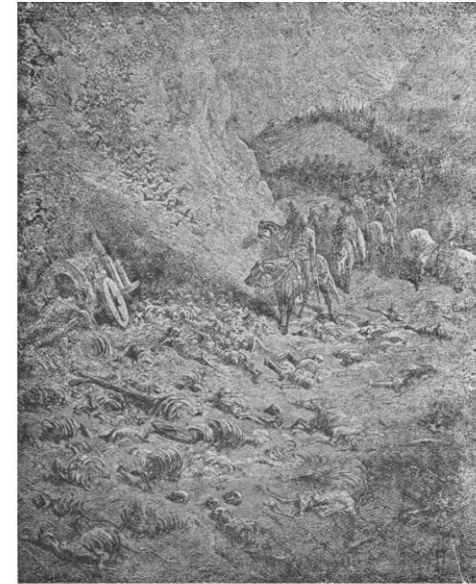
— Wat een vraag, Mirna is de koningin van onzen stam; de booze geesten betoonen haar kinderlijke gehoorzaamheid en gelijk de bliksem door de wolken, zoo boort haar oog, in gezelschap der geesten, door de toekomst.

De nachtelijke wandelaars gingen de brug

GENOEVA VAN BRABANT.

LES BEVANDIERS.

De tocht der Kruisvaarders in het gebergte van Azië.

slaan op de vlucht, gedeeltelijk naar het gebergte en gedeeltelijk naar de stad. Accianus, die van den toren van zijn paleis den zegevierenden aanval der kruisvaarders gezien had, zendt in allerijl een keurkorps uit de stad om de vluchtenden bij te staan en te verzamelen; hij vergezelt zijne soldaten tot aan de Brugpoort, die hij achter hen doet sluiten, na hen verwittigd te hebben, dat zij zich niet meer voor hen zal ontsluiten dan na de overwinning.

Deze hulptroepen kunnen evenmin den aanval der kruisvaarders weerstaan. De eenige kans op behoud der Turken was hun terugkeer in de stad, maar Godfried, die alles voorzien had, had reeds post gevat op eene hoogte tusschen de vluchtelingen en de poort van Antiochië.

Daar begon het bloedbad opnieuw: de Christenen werden aangevuurd door hunne overwinning, de Muzelmannen door hunne wanhoop en de kreten der op de wallen

saamgestroomde inwoners der stad. Het is onmogelijk het ontzettend gewoel van dit nieuwe gevecht te beschrijven.

Het gekletter der wapenen, de kreten der strijders veroorloofden den soldaten niet meer de stem van hunne aanvoerders te vernemen. Men vocht man tegen man en zonder orde; wolken stof bedekten het slagveld; het toeval bestuurde de slagen van overwinnaars en overwonnenen; de Turken verdrongen, vertraden elkander in hunne vlucht. De verwarring was zoo groot, dat verscheidene kruisvaarders door hunne eigene wapenmakers gedood werden. Een groot aantal Turken vielen bijna zonder weerstand onder het staal der Christenen; over de twee duizend, die poogden te ontsluiten, verdronken in den Orontes. Het bloedbad hield den ganschen dag aan, en eerst tegen den avond deed Accianus de poorten der stad voor het overschot der door de Christenen vervolgd troepen ontsluiten.

MASSACRES D'ANTIOCHE.

Tooneel uit een der gevechten op de muren van Jerusalem

de eer hunkeren de laatste slagen aan de ongelooovigen toe te brengen.

Raymond alleen ondervond nog eenigen weerstand. Verwittigd van de overwinning der Christenen door de kreten der Muzelmannen, het wapengekletter en het gedruis, hetwelk hij in de stad hoort, wakkert hij den moed zijner soldaten aan.

In hun ongeduld om zich bij hunne strijdmakkers te voegen, verlaten zij hun toren en hunne werktuigen, die zij niet meer konden voortbewegen; gebruik makende van ladders en elkander de behulpzame hand biedende, bereikten zij de kruin der wallen: zij werden voorafgegaan door den graaf van Toulouse Raymond Peletus, den bisschop van Bira, den graaf van Die, Wilhelm van Sabran.

Niets kan aan hun onstuimigen aanval weerstand bieden: zij verstrooien de Muzelmannen, die met hun emir de wijk nemen in het kasteel van David, en weldra zijn al de soldaten van het kruis in Jerusalem bijeen:

weenende van blijdschap omhelzen zij elkander en zijn nu nog slechts bedacht op het voltooiën van hunne overwinning.

Intusschen heeft de vertwijfeling de dappersten der Egyptenaren zich weder doen hereenigen; zij vallen onverhoeds op de Christenen aan, die in kleine benden verstrooid rondloopen en hierop niet bedacht waren.

Deze begonnen te wijken voor den aandrang van den vijand, dien zij reeds overwonnen meenden te hebben, toen Everhard van Puyset, wiens dapperheid door Raoul van Caen geroemd wordt, zijne strijdmakkers moed inspreekt, zich aan hun hoofd stelt en opnieuw schrik onder de ongelooovigen verspreidt.

Van dien stond af hadden de kruisvaarders geen vijanden meer te bestrijden.

De geschiedenis heeft opgemerkt, dat de Christenen Jerusalem genomen hebben op een Vrijdag, des namiddags te drie uur: den dag en het uur derhalve waarop Jesus-Christus

LOUIS VII AUX PIEDS DE SAINT BERNARD.

Godfried van Bouillon wordt tot koning van Jerusaleem gekroond.

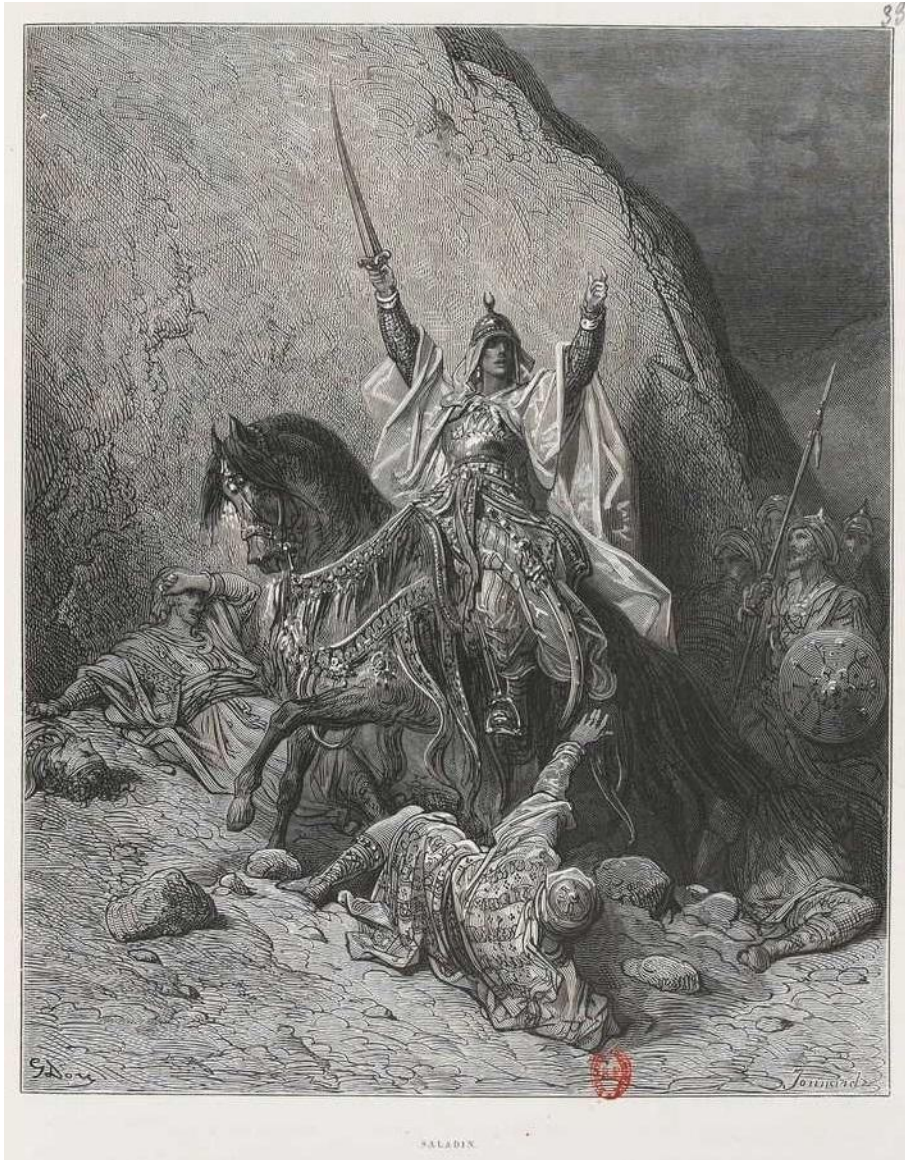
doch niets kon de belegeraars afschrikken. Reeds was de voormuur onder hunne slagen bezwiken, maar de hechtheid van den binnenmuur spotte met al hunne pogingen. Er was slechts een enkele ladder voorhanden die tot aan de kruin der wallen reikte; talloze dapperen betwisten elkander de eer haar te beklimmen, en eenigen hunner, die den top van den muur bereikt hebben, raken handgemeen met de Egyptenaren, die verstomd waren over zulk een aan het bovennatuurlijke grenzenden heldenmoed.

Ongetwijfeld zouden de kruisvaarders Jerusaleem dien dag ingenomen hebben, indien

zij de vereischte belegeringswerktuigen bezeten hadden; maar de belegerden herstelden zich spoedig van hunne verbazing; door het aantal overmand, konden de eerste aanvallers door hunne makkers niet bijgestaan worden en vonden allen een roemrijken dood op de wallen, die zij beklommen hadden.

Hunne onvoorzichtigheid en lichtgeloovigheid betreurende, keerden de kruisvaarders in hun kamp terug.

Deze eerste tegenspoed leerde hun, dat zij niet altijd op wonderen mochten rekenen en in de eerste plaats oorlogswerktuigen moesten bouwen; maar het viel uiterst moeilijk

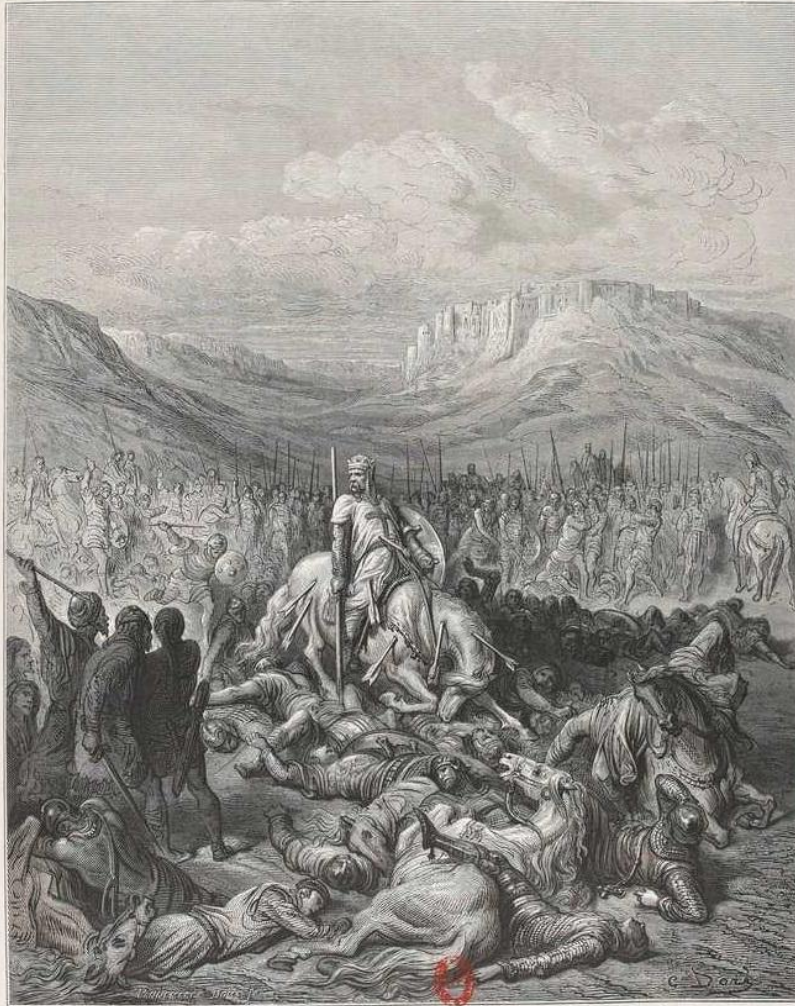
Soliman, het hoofd der Mooren

— Och! gij zoet engeltje, wat zal ik u lief hebben. Hij kwam aan het huisje.

ZES EN VEERTIGSTE HOOFDSTUK.

Een edelmoedig huisgezin.

De oude houthakker Zacharias verbleef reeds lange jaren op den boord van 't eeuwenoud uitgestrekt woud. Met zijne vrouw Brunhilde was hij er van voor vele jaren komen wonen en had er altijd een stil doch ge-
noegelijk bestaan mogen beleven. Hij had maar een zoon. Een kind van de vier, welke hun huwelijk geschonken had, was aan deze goede ouders overgebleven, die een zeer eenvoudige en braaf leven leidden.

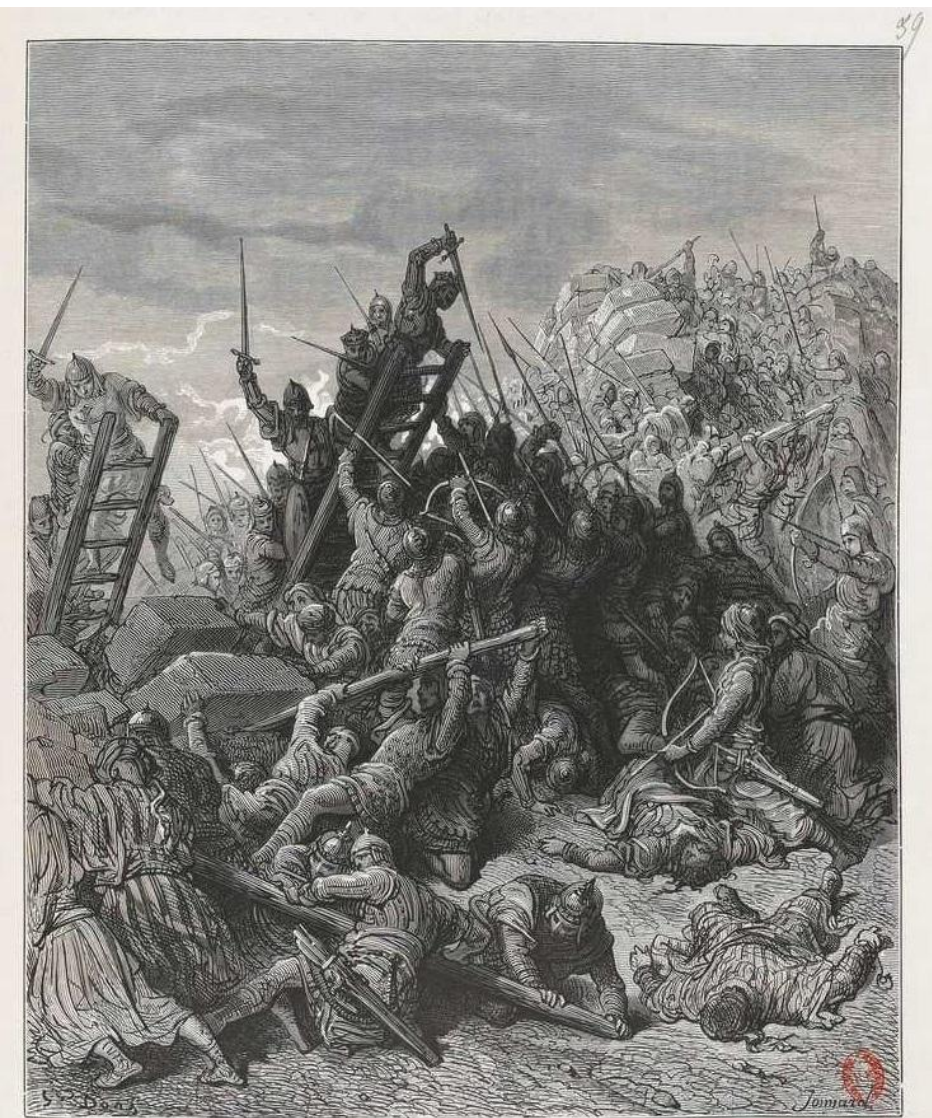
MORT GLORIEUSE DE JACQUES DE RAILLÉ, MARÉCHAL DU TEMPLE.

Godfried van Bouillon voor Jerusalem.

op 't lijf met die list... Ik moest maar zeggen: Ik zie Geneveva... en hij vluchtte weg! Ja, hij is een laffe moordenaar. Doch dat is juist het ergste voor mij. Hij zal mij niet sparen. Ha! wisten mijne vrienden het maar; ze zouden mij komen verlossen. Echter kan ik geen tijding zenden!

En hij dacht weer sterker aan Dina. Arm meisje, dat tevergeefs op hem zou wachten! Johan bad... en 't gebed bemoedigde hem.
— Golo is een hellewicht, maar in den Hemel woont een almachtige God, die rechtvaardig is en mij helpen zal! zei hij innig en vroom.

ASSAUT DE PTOLEMAÏS.

Gevecht der kruisvaarders voor Antiochië.

De Muzelmansche bevelhebber deed den Christen vorsten nu uitnodigen om, ten einde een nuttelooze slachting te voorkomen, eenigen hunner ridders uit te kiezen om een gelijk getal Turken te bevechten.

Dit voorstel, hetwelk hij daags te voren verworpen had, kon niet meer aangenomen worden door de hoofden van een leger, dat van strijdlust blaakte en op de overwinning rekende. De Christenen hielden zich verzekerd dat de Hemel zich voor hen zou verklaren, en deze overtuiging moest hen onoverwinnelijk maken. In hun vervoering beschouwden zij de natuurlijkste gebeurtenissen als wonderen, welke hun de zegepraal

hunner wapenen verkondigden.

Juist toen zij Antiochië verlieten, kwam een zachte regen de gloeiende lucht afkoelen, en het scheen hun toe dat de Hemel zijn zegen en de genade van den Heiligen Geest over hen uitstortte. Toen zij bij het gebergte kwamen, blies er een felle wind, die hunne werpspiesen voortdreef en die der Turken tegenhield: zij beschouwden dien als den wind der goddelijke gramschap, opgestoken om de ongelooigen te verstrooien.

Nooit waren door de Christen soldaten de orde en de krijgstuicht zoo stipt in acht genomen; naarmate het leger zich van de stad verwijderde en den vijand naderde, heersch-

RICHARD CŒUR DE LION DÉLIVRE LA VILLE DE JOUFFÉ.

Gevecht der Kruisvaarders tegen de Muzelmannen.

andere rivier en daar verrijst het slot van Siegfried, een edel man, maar die onder den invloed verkeert van een schurk den wreeden, onbarmhartigen Golo... Reist ge naar 't Westen, dan komt ge in Brabant, waar de hertog een rechtvaardig man is... Maar op den weg derwaarts, zult ge ook booze lieden ontmoeten, vooral den graaf van Loon, den plunderaar en moordenaar...

Herman rees verschrikt op.

— De graaf van Loon... stamelde hij... de graaf van Loon heeft zich bekeerd.

Hij verzweg echter dat hij van zijn vader sprak.

— Heeft de graaf van Loon zich bekeerd?

vroeg de kluizenaar verrast.

— Ik spreek de waarheid, vader, en neem de heiligen tot getuigen. De graaf van Loon trok naar het H. Land.

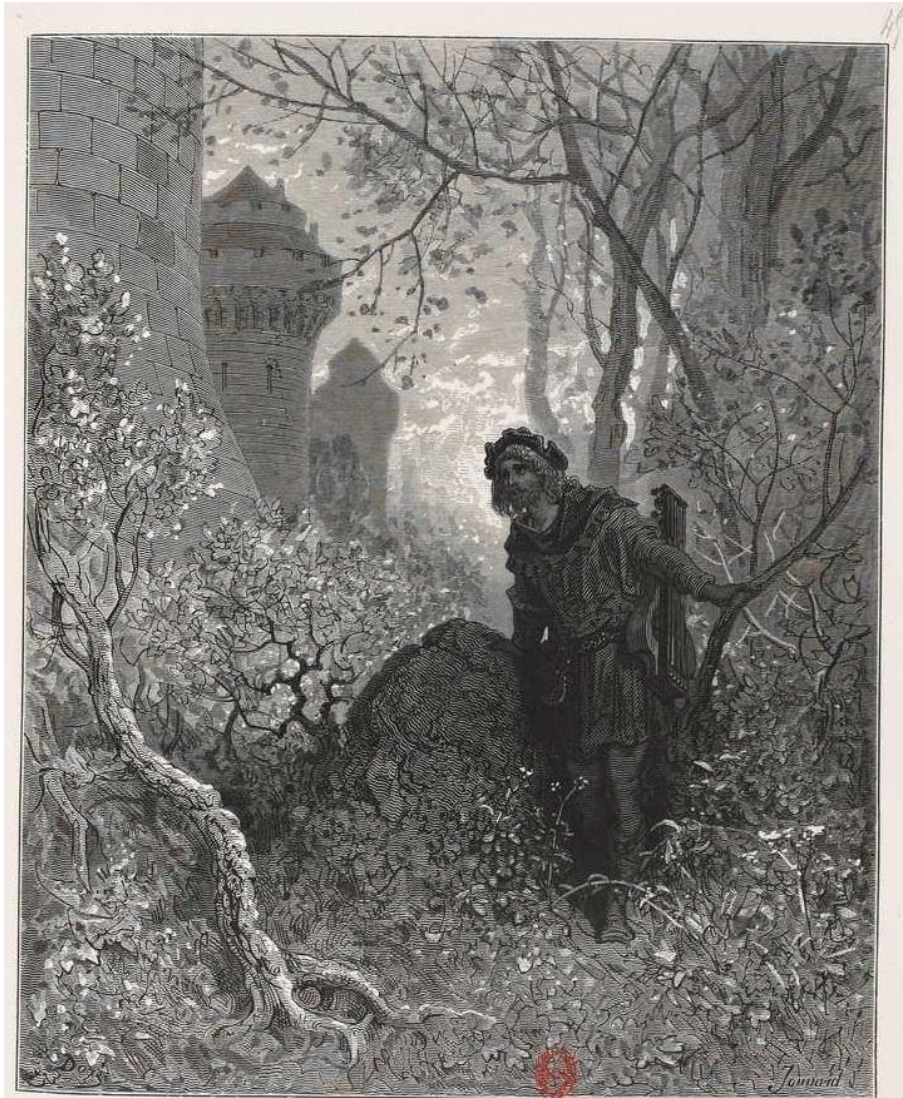
— God zij geloofd en geprezen. Jaren heb ik mijne knieën gebogen en tot God gesmeekt om het harte van den graaf te vermurwen... en hij was mijn vijand.

— Uw vijand, vader! hernam Herman ontsteld.

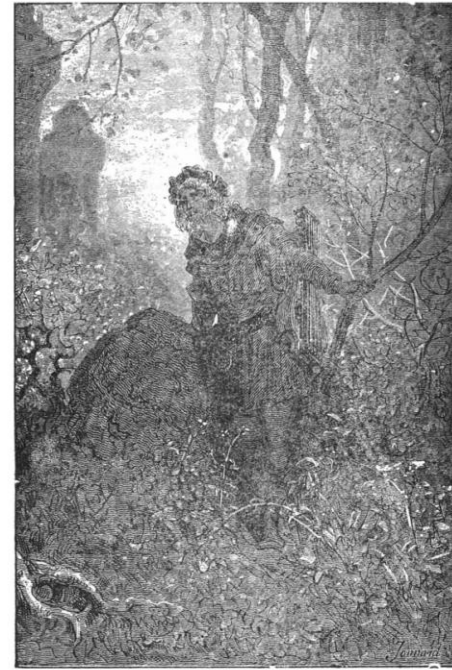
— Hij doodde mijn zoon. Toen werd ik ook een moordenaar... een moordenaar van ieder, die een adellijken naam draagt.

Zie jongen, ik mis mijn rechterhand.

En de grijsaard stak zijn arm uit zijn

BLONDEL RECONNAIT LA VOIX DE RICHARD PRISONNIER.

De reiziger, met het snarentug op den rug, plaatste zich tegen een boom (blz. 512)

deelen; men zag hen altijd naast elkander in den strijd; zij hadden samen aan de belegering van Nicea, Antiochië en Jerusalem deelgenomen.

Korten tijd na hun terugkeer in Querci stierven beiden in de zelfde week en werden in het zelfde graf gelegd. Op hun tombe leest men nog ten huidigen dage 'n opschrift, hetwelk de herinnering aan hunne wapenfeiten en hunne roerende vriendschap tot ons overgebracht heeft. Gaston van Bearn keerde met hen in Europa terug. Eenige jaren nadat hij in zijne Staten teruggekeerd was, vatte hij opnieuw de wapens tegen de ongelovigen op en sneuvelde in Spanje in den strijd tegen de Mooren.

In zijn vaderland wedergekeerd, zonderde

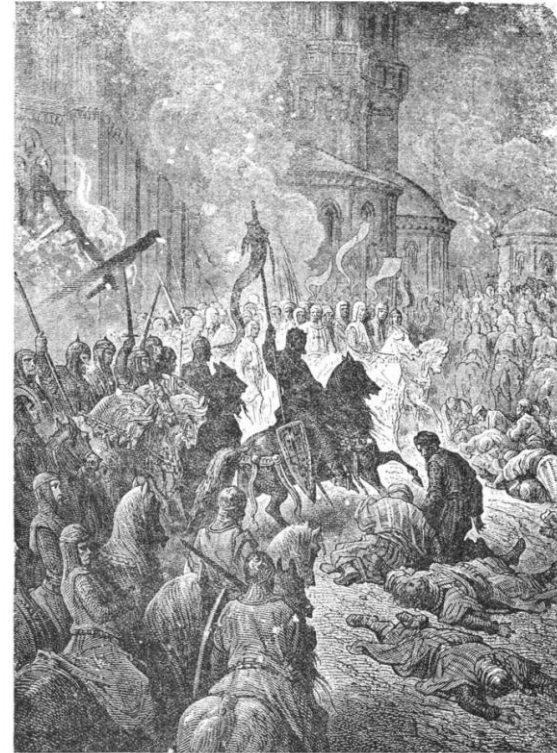
Peter de Kluzenaar zich geheel en al af van de wereld en trad in een klooster, dat hij te Huy gesticht had.

Hij leefde er zestien jaren in ootmoed en boetvaardigheid en werd begraven onder de kloosterlingen, die hij door zijne deugden gesticht had. Eustachius, de broeder van Godfried en Boudewijn, kwam het eenvoudige erfdeel van zijne familie in bezit nemen en gaf de faam geen gelegenheid meer den lof van zijn krijgsdaden te verkondigen.

Alair Fergent, hertog van Bretagne, en Robert, graaf van Vlaanderen, keerden in hunne Staten terug, herstelden de rampen, die hunne afwezigheid teweeggebracht had, en stierven, betreurd door hunne onderdanen.

ENTRÉE DES CROISÉS À CONSTANTINOPLE.

De intrede van Godfried van Bouillon te Ieruzalem.

— Ja, Frida, de zoogzuster van Golo.
— Zij kwam tot mij, 's avonds laat... in 't diepste geheim. Vlucht! fluisterde zij. En bevend verhaalde ze welk helsch plan uw burchvoogd opgemaakt had. Een zijner diennaren moest 's nachts in mijn tente sluipen en mij vermoorden.
— Gruwelijk! riep Siegfried uit. En dat zou op Golo's bevel geschied zijn?
— Ik wachtte den moordenaar af en doodde hem. Toen moest ik mij terugtrekken. want weet ge welk nieuw gevaar mij dreigde?
— Spreek!
— Golo liet uitbazunen, dat ik met mis-

dadige doeleinden naar Ofttendinck kwam en men mij moest kerkeren...

Siegfried steunde 't hoofd met de handen en mijmerde.

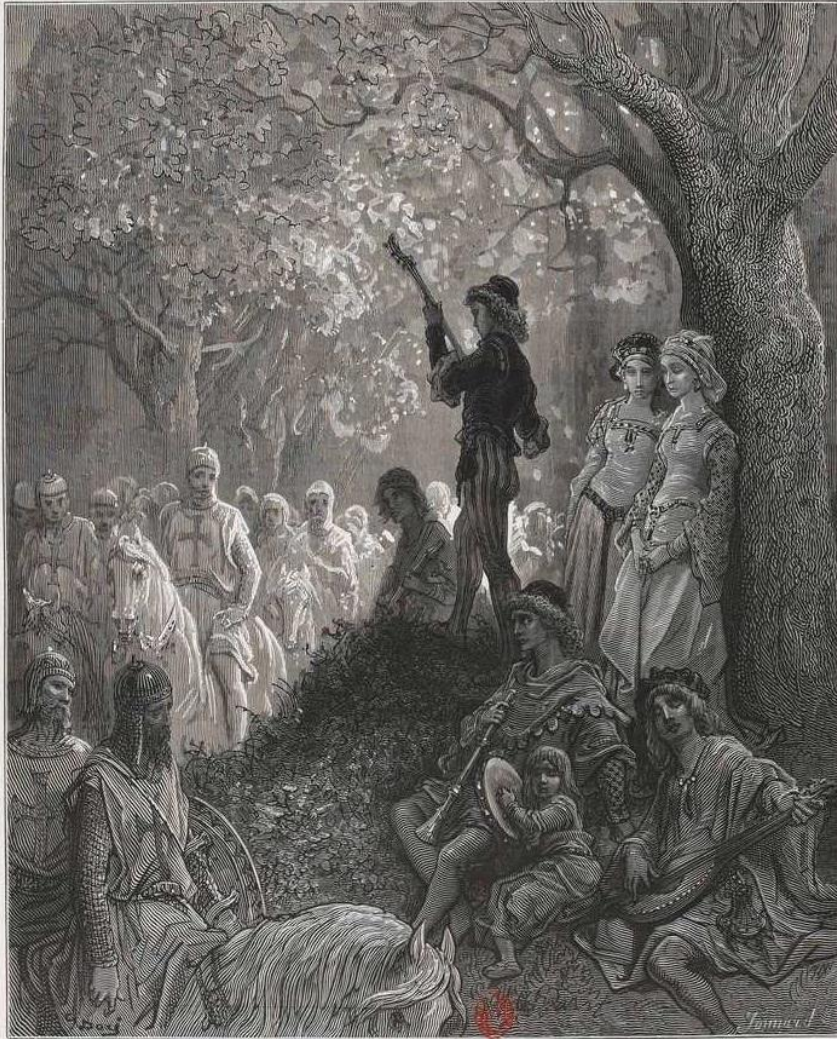
— Zou Golo waarlijk een schurk zijn? Ha!... dat ware te erg. Golo, Genoveva's aanklager, een bedrieger, een meenedige!

Maar dan dacht Siegfried aan 't gebeurde in Mirna's hut.

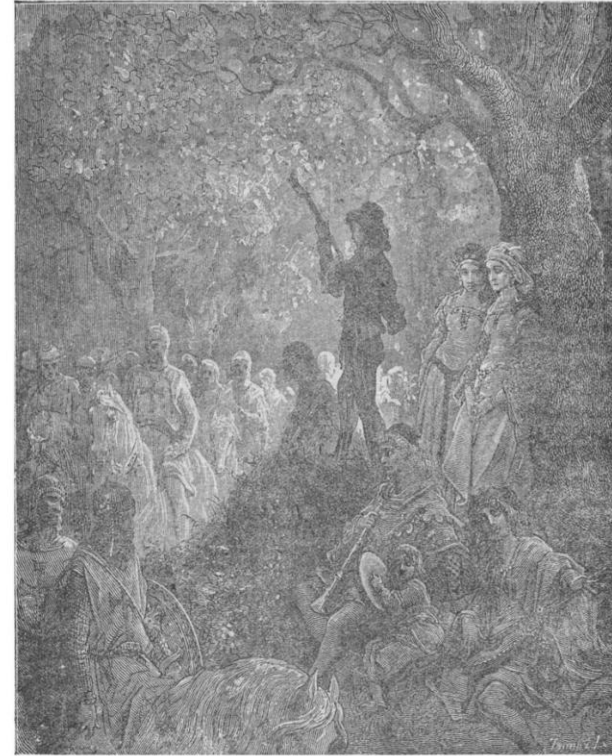
— Neen, neen! riep hij. Neen, dat is niet mogelijk. Ik zag zelf de bewijzen van Genoveva's schuld.

En hij herhaalde alles aan den heer van Dalheim er bij voegende:

— Thans mag ik u niets meer verbergen.

LA CHANSON DES ADIEUX.

EEN EN TWINTIGSTE HOOFDSTUK.

In het Veerhuis

Lang, zeer lang was de bange tocht geweest dien de gravin, Maria van Loon, had ondernomen.

De weg vorderde langzaam door de dichtbegroeide bosschen, want Baldwin dierf de begane wegen niet nemen uit vrees van ontdekten te worden door de roovers van Dirk van Rijnland.

Ook de gravin voelde zich uiterst zwak, na al de schrikkelijke tooneelen der laatste dagen.

Zij treurde onophoudend over het verlies van hare kinderen en toen men den derden dag het bijna geheel verscheurde lijkje vond van een kind, meende zij daarin het lijk te herkennen van haren Alfred.

Weenend had zij zich op de overblijfselen geworpen, het gebeente omhelsd, zich op het gras omgedraaid en gewrongen van pijn en moedersmart, zoodat de sterke Baldwin er bij snikte als een kind.

Nochtans wilde hij haar troosten.

LA BÉNÉDICTION.

Pieter de Kluzenaar predikt den Kruistocht.

De graaf nam de hand van zijn gemalin, trad langzaam de trappen af en viel voor zijn gevangenen op de knieën.

Dat was te veel. De soldaten weenden, de gevangenen die een oogenblik een gevoel van verontwaardiging en wraak in hun hart voelden borrelen, waren door deze deemoedige handelwijze ontwapend.

— Graaf van Loon ! riepen ze.

— Ge zijt vrij, allen vrij, zei de graaf, maar vooraleer ge heengaat, zoo bid ik u me vergiffenis te schenken voor het leed dat ik u allen berokkerde.

Eene stem hilde echter het antwoord :

— Dood en vernieling ! Wanneer ik ooit de handen vrij krijg, Graaf van Loon; ik was en blijft steeds uw doodsvijand ! Een van ons moet verdwijnen en zoolang gij mij het leven laat, houd ik mijn recht voor u overal te bekampen op leven en dood !

Het was de reus die aldus deze woorden

uitgeschreeuwd had.

Maar de graaf van Loon stond op en naderde hem.

— Dirk van Rijnland, zei hij, ik ben niet meer boos op u, ik vergeet den haat dien ik u eens toezwoer, alhoewel ik uw leven in handen heb, schenk ik u de vrijheid ...

En zich tot zijn vrouw richtend zegde hij haar :

— Edele Maria van Limburg, gij verzocht me om de vrijheid van al de gevangenen. Ziehier den sleutel waarmede die boeien kunnen vallen... Open het slot en dat Dirk van Rijnland in vrede heenga !

De woeste reus kon zijn ooren niet gelooven.

Zou hij vrij zijn, hij, de bloedsvijand van den graaf... Neen, dat kon niet.

En toch naderde de zoete verschijning der gravin.

Zij nam den sleutel, opende het slot en de

LE V&C.

De gravin nam het zwaard en richtte zich met een blik vol zaligheid naar het altaar. (Biz. 46.)

boeien van Dirk vielen op den grond.

De woede van den woesteling was een oogenblik gevallen, als gemagnetiseerd door de aanwezigheid der gravin.

Vier krijgslieden omringden hem en geleidden hem tot aan de poort.

Eensklaps kreeg hij het bewustzijn terug en zich losrukkend balde hij de vuisten in de richting van den graaf en donderde hem toe:

— Schurk van een graaf, waar of wanneer ik u ook ontmoet, gij zijt en blijft mijn erfvijand, en eenmaal zal ik u de drie jaren gevangenschap vergelden die ge me deedt onderstaan. Wee u en vloek over gansch uwe familie!

Met deze vreeselijke bedreiging stormde hij de poort uit.

De andere gevangenen ontvingen tevens de vrijheid.

De graaf legde hen toen uit wat hem tot dien stap bewogen had, hoe hij Pieter den Kluisenaar ontmoette en de belofte had af-

gelegd naar Jeruzalem te gaan om het Heilig Land te helpen verlossen uit de klauwen van den Muzelman.

Velen beloofden meê te gaan, anderen waren uitzinnig van blijdschap en besloten onmiddellijk om zich bij hun familie te voegen en hun goederen gedeeltelijk ten gelde te maken.

Wilfried gaf in verhouding van het gestolen goed hun fortuin terug: doch degenen die verkozen hadden om met hem het Heilig Land te helpen verlossen, lieten hem de goederen tot 't decken der uitrustingskosten.

Terwijl de gelukkige in vrijheid gestelde gevangenen met den graaf verbroederden, had de edele gravin zich naar een nevenliggend vertrek begeven en hare kinderen opgezocht.

De edele vrouw had het hart beklemd door een niet te verklaren bedruktheid.

Haar keel was als toegeschoefd, haar harte jaagde bonzend en telkenmale zij de

LE DENIER DE LA CROISADE.

De edellieden ondersteunden mild de pelgrims, die naar het H. Land vertrokken.

hun veldheer, die aan het schaakspel zat.

Uit zijn valsche gerustheid wakker geschud, deed Kerboga 't hoofd afslaan van 'n overlooper, die hem de ophanden zijnde overgave der stad had aangekondigd, en begon er nu ernstig aan te denken om een vijand te bestrijden, die den honger en de vertwijffeling tot bondgenooten had.

Na den Orontes overgetrokken te zijn, had het gansche leger der Christenen zich zoodanig in slagorde geschaard, dat het de geheele vallei besloeg, welke zich vanaf de Brugpoort tot aan de Zwarte Bergen, een uur ten noorden van Antiochië uitsterkt. Door deze opstelling verhinderden de kruisvaarders dat de vijand de toegangen der stad bemachtigde en hen omsingelde.

Zoodra Kerboga die schikkingen der kruisvaarders zag, gelastte hij de emirs van Damascus en Aleppo hunne troepen op den weg naar de haven van Saint-Simeon te voeren; deze troepen moesten zoodanig opgesteld

worden, dat de Christenen, op de vlucht slaande, noch naar den kant der zee konden ontkomen noch in Antiochië terugkeeren.

Kerboga schaarde het meereendeel zijner bataljons op den rechteroever van den Orontes. De rechtervleugel werd aangevoerd door den Emir van Jerusalem, die ter verdediging van het Islamisme was toegesnel; de linkervleugel door een der zonen van Accianus, brandende van begeerte om den dood zijns vaders en het verlies van Antiochië te wreken, Kerboga zelf posteerde zich op 'n hoogte, vanwaar hij de bewegingen der beide legers volgen kon.

Op het punt van handgemoen te worden, werd Kerboga door vrees bevangen. De kronijken van dien tijd spreken van voorzeggingen, welke den vorst van Mossul eene nederlaag voorspelden; de monnik Robert stelt ons Kerboga's moeder voor, in tranen smeltende en tevergeefs trachtende haren zoon te weerhouden.

De Schoone Historie van Geneveva van Brabant.

VLAAMSCH E BOEKHANDEL — ANTWERPEN.

<p><i>Histoire des croisades,</i> par Michaud, 1877 (2 tomes)</p>	<p>Pages Bladzijden</p>	<p><i>Godfried Bouillon en van de kruistochten,</i> Lodewijk Van Laeken, 1902</p>	<p><i>Geneviève de Brabant ;</i> 1912, par de Pontillac</p>	<p><i>De schoone historie van Genoveva van Brabant</i> (1918 ?) van Jan VERRIEST</p>
1. Hospitalité des barbares envers les pèlerins	T1, Page 2			
2. Foulque assailli par les fantômes de ses victimes	T1, Page 14	Bladzijde 9		
3. Pierre l’Ermite prêchant la Croisade	T1, Page 22		« Pierre l’Ermite prêchant la Croisade », page 49, fascicule 4	« Pieter de Eremijt predikt den kruistocht », op bladzijde 81, aflevering 6
4. Un seul cri retentissant : Dieu le veut !	T1, Page 26	Bladzijde 47, aflevering 4	« Le départ pour la Croisade », page 57	« Het vertrek der kruisvaarders », op bladzijde 97, aflevering 7
5. Les Hongrois irrités se rassemblent en armes	T1, Page 34			
6. Assaut de Mosburg	T1, Page 36	Bladzijde 321		
7. Bataille de Nicée	T1, Page 38	Bladzijde 249, aflevering 17		
8. Etonnement des croisés à la vue du luxe de l’Orient	T1, Page 48	Bladzijde 297, aflevering 20		
9. Godefroy rencontrant les débris de l’armée de Pierre	T1, Page 50	Bladzijde 201, aflevering 14		
10. Les devanciers	T1, Page 52	Bladzijde 225		« De tocht der kruisvaarders in het gebergte van Azië », op bladzijde 448

11. Les prêtres parcourant les rangs des croisés	T1, Page 54	Bladzijde 233, aflevering 16		
12. Plus de mille têtes furent lancées dans Nicée	T1, Page 56	Bladzijde 281, aflevering 19		
13. Les bataillons musulmans culbutés par le duc de Lorraine	T1, Page 58	Bladzijde 265, aflevering 18		
14. Funérailles des croisés après la bataille de Dorylée	T1, Page 60	Bladzijde 313, aflevering 21		
15. Les croisés dans les escarpements du Taurus	T1, Page 64	Bladzijde 345, aflevering 23		
16. Bataille d'Antioche	T1, Page 78	Bladzijde 353		
17. Bohémond monte lui-même par l'échelle de corde	T1, Page 82	Bladzijde 309		
18. Massacres d'Antioche	T1, Page 84	Bladzijde 369		« Toonel uit een der gevechten op de muren van Jerusalem », op bladzijde 489
19. Enthousiasme des croisés à la vue de Jérusalem	T1, Page 106	Bladzijde 481		
20. Deuxième assaut de Jérusalem : les croisés sont repoussés	T1, Page 114	Bladzijde 571		
21. Apparition de Saint Georges sur le Mont des oliviers	T1, Page 116	Bladzijde 569, aflevering 37		
22. Godefroy s'élançant dans Jérusalem	T1, Page 118	Bladzijde 585, aflevering 38		
23. Plusieurs émirs viennent saluer Godefroy	T1, Page 136	Bladzijde 617, aflevering 39		
24. Gérard d'Avesnes exposé sur les remparts d'Arsur	T1, Page 140	Bladzijde 633, aflevering 41		
25. Massacres dans les mosquées de Césarée	T1, Page 144	Bladzijde 529		
26. Lutte héroïque de deux	T1, Page 146			

cents chevaliers contre vingt mille infidèles				
27. Mort de Baudouin	T1, Page 154	Bladzijde 649, aflevering 42		
28. Ylgazy fait grâce de la vie à Gauthier	T1, Page 156	Bladzijde 705		
29. L'armée de Conrad périt dans les montagnes	T1, Page 178	Bladzijde 761, aflevering 49		
30. Louis VII aux pieds de Saint Bernard	T1, Page 180	Bladzijde 729, aflevering 47		« Godfried van Bouillon wordt tot koning van Jerusalem gekroond », op bladzijde 481
31. Bernard de Carinthie surpris par les Turcs	T1, Page 192	Bladzijde 745, aflevering 48		
32. Louis VII au Mont Cadmus	T1, Page 194	Bladzijde 777, aflevering 50		
33. Saladin	T1, Page 206	Bladzijde 793, aflevering 51	« Un chef musulman », page 353, fascicule 23	« Soliman, het hoofd der Mooren », op Bladzijde 249
34. L'armée syrienne dispersée par la tempête	T1, Page 216	Bladzijde 825, aflevering 53		
35. La vue de la vraie croix enflamme les croisés	T1, Page 224	Bladzijde 713, aflevering 46		
36. Mort glorieuse de Jacques de Maillé, maréchal du Temple	T1, Page 228	Bladzijde 841, aflevering 54	« En vue de Jérusalem », page 673, fascicule 43	« Godfried van Bouillon voor Jerusalem », op bladzijde 217
37. Pendant trois nuits, un rayon lumineux brilla sur le corps des martyrs	T1, Page 232			
38. L'invocation à Mahomet	T1, Page 236	Bladzijde 809, aflevering 52		
39. Assaut de Ptolémaïs	T1, Page 268	Bladzijde 681, aflevering 44		« Gevecht der kruisvaarders voor Antiochië », op bladzijde 465, aflevering 30
40. Tournois entre chevaliers chrétiens et sarrasins	T1, Page 270	Bladzijde 905, aflevering 58		

41. Richard, usant de représailles fait exécuter les captifs	T1, Page 274	Bladzijde 185, aflevering 13		
42. Les croisés enveloppés par les musulmans	T1, Page 276	Bladzijde 521, aflevering 34		
43. Bataille d'Arsur	T1, Page 278	Bladzijde 921, aflevering 59		
44. Richard Cœur-de-Lion délivre la ville de Joppé	T1, Page 286	Bladzijde 937, aflevering 60	« En Palestine », page 337, fascicule 22	« Gevecht der kruisvaarders tegen de Muzelmannen », op bladzijde 177, aflevering 12
45. Blondel reconnaît la voix de Richard prisonnier	T1, Page 294	Bladzijde 953, aflevering 61	page 497, fascicule 52	« De reiziger, met het snarentuig op den rug, plaatste zich tegen een boom », op bladzijde 497, aflevering 32
46. Dandolo prêchant la Croisade dans l'église Saint-Marc	T1, Page 322			
47. L'empereur Alexis étranglé par Murzuffle	T1, Page 346			
48. Murzuffle parlemente avec Dandolo	T1, Page 348			
49. Entrée des croisés à Constantinople	T1, Page 352	Bladzijde 665, aflevering 43	« Entrée triomphale de Godefroid de Bouillon à Jérusalem », page 321, fascicule 21	« De intrede van Godfried van Bouillon te Jeruzalem », op bladzijde 433, aflevering 28
50. Saint François d'Assise devant Malek-Kamel	T1, Page 402			
51. Prodiges dans le ciel	T2, page 4	Bladzijde 377, aflevering 25		
52. La chanson des adieux	T2, page 16	Bladzijde 121, aflevering 9	« Le départ pour la Croisade », page 369, fascicule 24	Bladzijde 160
53. L'armée chrétienne dans	T2, page 18			

les montagnes de la Judée				
54. Le chemin de Jérusalem	T2, page 24	Bladzijde 465		
55. Le <i>Te Deum</i> après la victoire	T2, page 30	Bladzijde 457, aflevering 30		
56. La confession	T2, page 34	Bladzijde 393, aflevering 26		
57. La bénédiction	T2, page 48	Bladzijde 441, aflevering 29		« Pieter de Kluizenaar predikt den kruistocht », op bladzijde 48
58. Le voeu	T2, page 50	Bladzijde 17	« La belle comtesse déposa au pied de la statue », page 89, ADAPTATION de l'illustration	« De gravin nam het zwaard en richtte zich met een blik vol zaligheid naar het altaar », op bladzijde 49, aflevering 4
59. Départ d'Aigues-Mortes	T2, page 52			
60. Saint Louis arrive devant Damiette	T2, page 58			
61. Le baptême	T2, page 60	Bladzijde 385		
62. Les secours	T2, page 64			
63. La tête de l'émir vaincu montrée au sérail	T2, page 70			
64. Recherche de corps des comtes d'Artois et de Salisbury	T2, page 76			
65. Saint Louis prisonnier	T2, page 80	Bladzijde 1001, aflevering 64		
66. Arrivée au Caire des prisonniers de Minieh	T2, page 82	Bladzijde 433		
67. Les chevaliers chrétiens captifs au Caire	T2, page 84			
68. Mort d'Almoadam	T2, page 86			
69. Le message	T2, page 92			
70. La sultane Chegger-Eddoub et Saïf-Eddin	T2, page 116			
71. Cruautés de Bibars	T2, page 122			
72. La nuit du 25 août 1270. Mort de saint Louis	T2, page 138			

73. Assassinat de Henri d'Allemagne	T2, page 142			
74. Edouard III d'Angleterre terrassant l'assassin	T2, page 146			
75. Prières pour les morts	T2, page 166			
76. Sanuto présente au pape Jean XXII les cartes d'Orient	T2, page 174			
77. Mahomet II devant Constantinople	T2, page 198			
78. Constantin Paléologue haranguant les défenseurs de Constantinople	T2, page 200			
79. La conversion	T2, page 202			
80. Exploits d'Huxiade et du moine Capistran	T2, page 206			
81. Le Saint Sépulcre	T2, page 226	Bladzijde 889, aflevering 57		
82. Bataille de Lépante	T2, page 238	Bladzijde 985, aflevering 63		
83. Les apparitions	T2, page 258			
84. Les croisés allemands, se jetant à terre en forme de croix, attendent la mort	T2, page 264			
85. La trêve	T2, page 266			
86. Les captives	T2, page 268			
87. L'héroïne	T2, page 270			
88. Le denier de la Croisade	T2, page 274	Bladzijde 473, aflevering 31		« De edellieden ondersteunden mild de pelgrims, die naar het H. Land vertrokken », op bladzijde 464
89. La soif	T2, page 278			
90. Machines de guerre des croisés	T2, page 280	Bladzijde 969, aflevering 62		
91. Adoration de la vraie croix	T2, page 284			
92. Le départ	T2, page 294	Bladzijde 89, aflevering 7		

93. Le retour	T2, page 296	Bladzijde 553, aflevering 36			
94. La croisade des enfants	T2, page 300				
95. Le dernier des rois maures quitte Grenade	T2, page 314				
96. Les chevaliers jurant la Croisade au tombeau de l'ancêtre	T2, page 320				
97. Barthélemy passant au milieu des flammes	T2, page 340				
98. Le vétéran	T2, page 350				
99. Troubadours chantant les gloires de la Croisade	T2, page 356				
100. Richard Cœur-de-Lion à la bataille d'Arsur	T2, page 368				
<i>Histoire des croisades,</i> par Michaud, 1877 (2 tomes)	Bladzijden / pages	<i>Godfried Bouillon en Lodewijk Laeken,</i> 1902	<i>van de van Van</i>	<i>Geneviève de Brabant ;</i> 1912, par de <i>Pontillac</i>	<i>De schoone historie van Genoveva van Brabant</i> (1918 ?) van Jan <i>VERRIEST</i>

Jan **VERRIEST** is heel waarschijnlijk een schuilnaam van Lode Opdebeek / Jan **VERRIEST** est fort vraisemblablement un pseudonyme de Lode Opdebeek.

BIBLIOGRAFIE / BIBLIOGRAPHIE.

MICHAUD (Joseph-François) ; *Histoire des croisades* (illustrée de 100 grandes compositions par **Gustave Doré** ; gravées par Bellenger, Doms, Gusman, Jonnard, Pannemaker, Pisan, Quesnel) ; Paris, Furne, Jouvet et Cie, éditeurs ; édition 1877 (2 tomes), 424 + 376 pages :

<http://gallica.bnf.fr/ark:/12148/bpt6k1047046f/f9.image>

Nos remerciements à la Bibliothèque Nationale de France.

c:lvd:41877

6

<http://anet.be/record/opacehc/c:lvd:418776/N>

Titel ***Godfried van Bouillon en de kruistochten***

Auteur **Van Laeken, Lodewijk** [Opdebeek, Lode]

Uitgave 1902, 1031 bladzijden

<http://anet.be/docman/uapreciosa/cbc477/1.pdf>

Dank aan Ruusbroec Genootschap.

De schoone historie van Geneveva van Brabant.

c:lvd:1084739

Bookmark <http://anet.be/record/opacehc/c:lvd:1084739/N>

Publicatie

Titel De schoone historie van Geneveva van Brabant
Auteur [Verriest, Jan](#)
Editie 6 ed.
Uitgave Antwerpen : [Opdebeek](#)
Omvang 796 p. : ill.

c:lvd:14418504

Bookmark <http://anet.be/record/opacehc/c:lvd:14418504/N>

Publicatie

Titel De schoone historie van Geneveva van Brabant
Auteur [Verriest, Jan](#)
Editie 7 ed.
Uitgave Antwerpen : [Vlaamsche Boekhandel](#)
Omvang 827 p. : ill.

Stad Antwerpen | Cultuur, Sport, Jeugd en Onderwijs | Musea en Erfgoed | [Erfgoedbibliotheek Hendrik Conscience](#)

Hendrik Conscienceplein 4 | 2000 Antwerpen

De schoone historie van Geneveva van Brabant (1918 ?) van Jan **VERRIEST** (zevende druk, 172 hoofdstukken, 52 afleveringen, 827 bladzijden) : http://www.dbnl.org/tekst/verr019scho01_01/

GOORDEN, Bernard ; « De **pentekeningen** van / Les dessins à la plume de Emiel **WALRAVENS** (1879-1914) : **6**) De afbeeldingen in / Les illustrations dans **Genoveva van Brabant** (1866 **en** 1918). Une œuvre traitée par 2 auteurs : Johana-Desideria **COURTMANS-BERCHMANS** (1811-1890) et Jan **VERRIEST**, pseudonyme que nous avons percé à jour, de Lode OPDEBEEK :

<http://www.idesetautres.be/upload/EMIEL%20WALRAVENS%20AFBEELDINGEN%20ILLUSTRATIONS%2006%20GENOVEVA%20VAN%20BRABANT%20BGOORDEN.pdf>

GOORDEN, Bernard ; « 57 illustrations de Gustave Doré (1832-1883) / **Afbeeldingen van Gustave Doré (1832-1883)** dans / in **Godfried van Bouillon en de kruistochten (1902)** de / van Lode **OPDEBEEK** (1869-1930), écrivain / **schrijver** (sous le pseudonyme de / **onder schuilnaam van** Lodewijk van Laeken) et éditeur / **en uitgever** » :

<http://www.idesetautres.be/upload/Gustave%20DORE%20ILLUSTRATIONS%20CROISADES%20GODFRIED%20BOUILLON%20KRUISTOCHTEN%20LODE%20OPDEBEEK%201902%20BGOORDEN.pdf>